

AAR-001-001234

Seat No. _____

B. A. (Sem. II) (CBCS) Examination

April / May – 2016

**Indian Culture : Paper - IV
(Core)**

(Cultural History of Gujarat : Ancient Period)

Faculty Code : 001

Subject Code : 001234

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના : દરેક પ્રશ્નની સામે ગુણ દર્શાવેલ છે.

વિભાગ - I

૧ MCQ :

૨૦

(૧) વનરાજ મોટો થઈ જૈનધર્મનો મોટો પ્રભાવક થશે તેવું વિધાન કયા સૂરિએ કરેલ ?

(A) દેવચંદ્રસૂરિ

(B) હેમચંદ્રસૂરિ

(C) શીલગુણી સૂરિ

(D) રાજચંદ્રસૂરિ

(૨) સાહિત્યિક ઉલ્લેખોને આધારે વનરાજ પછી ચાવડાવંશમાં કેટલા રાજાઓ થયા?

(A) સાત

(B) નવ

(C) ત્રણ

(D) પાંચ

(૩) સોલંકી વંશના સ્થાપક મૂળરાજ ૧ લાએ કઈ સાલમાં સત્તા સ્થાપી ?

(A) ઈ.સ. ૧૮૪૨

(B) ઈ.સ. ૮૪૨

(C) ઈ.સ. ૧૪૪૨

(D) ઈ.સ. ૮૨૨

- (૪) મૂળરાજે કયા મંડલથી પોતાની કારકિર્દીનો આરંભ કર્યો હતો ?
- (A) લાટમંડલ (B) ઓખામંડલ
(C) ચૌલામંડલ (D) સારસ્વતમંડલ
- (૫) “ધર્મરિણ્ય મહાત્મ્ય” નામના ગ્રંથમાં વનરાજને કોનો પુત્ર કહ્યો છે ?
- (A) રાજમાતા મીનળદેવી (B) રાણી ઉદયમતી
(C) રજનીનામે દાસી (D) તારામતી
- (૬) વનરાજ ચાવડાએ કેટલા વર્ષ શાસન કરેલું ?
- (A) ૧૦ વર્ષ (B) ૧૫ વર્ષ
(C) ૬૦ વર્ષ (D) ૫૦ વર્ષ
- (૭) મહમૂદ ગઝનવી કયા શહેરનો સુલતાન હતો.
- (A) ગિરિનગર (B) જૂનાગઢ
(C) ગઝનાનો (D) ફતેહપુર
- (૮) ઈ.સ. ૧૦૦૦થી ૧૦૨૭ સુધીમાં મહમૂદ ગઝનવીએ ભારત પર કેટલીવાર ચઢાઈઓ કરેલી ?
- (A) ૨૫ વખત (B) ૧૨ વખત
(C) ૧૦ વખત (D) ૧૭ વખત
- (૯) ભીમદેવે કેટલા વર્ષ શાસન કરેલું ?
- (A) ૪૫ વર્ષ (B) ૧૫ વર્ષ
(C) ૩૫ વર્ષ (D) ૪૩ વર્ષ
- (૧૦) કાશ્મીરના કવિ બિલ્હણે કઈ નાટિકા લખી હતી ?
- (A) કર્ણસુંદરી (B) કર્ણ પરાજય
(C) કર્ણમોહરાજ (D) કર્ણસાગર
- (૧૧) બર્બરકજિષ્ણનું બિરૂદ મેળવીને જયસિંહે કઈ જાતિના સરદારને હરાવેલો ?
- (A) બાબરિયા (B) સાગરિયા
(C) ભરવાડ (D) રબારી
- (૧૨) સિદ્ધરાજ જયસિંહે પાટણમાં કયું સરોવર બંધાવેલું ?
- (A) નળસરોવર (B) કાંકરિયા સરોવર
(C) સરદાર સરોવર (D) સહશ્રલિંગ સરોવર

(૧૩) કુમારપાલ ભગવાન શિવનો ઉપાસક હોવાથી તેના અનેક અભિલેખોમાં કયા બિરુદથી તેને નવાજવામાં આવેલ છે ?

- (A) ઉમાપતિ - પ્રસાદ (B) મેરુપ્રસાદ
(C) ઉમાપતિ વરલબ્ધ પ્રસાદ (D) ઉમાશંકર પ્રસાદ

(૧૪) કુમારપાલે કયો વેરો નાબૂદ કરેલો ?

- (A) અનાથ પુત્રિકા ધનનો ત્યાગ (B) અનાથ - સંપત્તિનો ત્યાગ
(C) અપુત્રિકા ધનનો ત્યાગ (D) અયોગ્ય સંપત્તિનો ત્યાગ

(૧૫) કર્ણાવતીનગરી કોને વસાવેલી ?

- (A) સિદ્ધરાજે (B) કુમારપાળે
(C) ભીમદેવે (D) કર્ણદેવે

(૧૬) 'ન્યાય જોવો હોય તો જુઓ મલ્લાવ તળાવ' એ કહેવતનું જન્મસ્થળ કયું તળાવ હતું.

- (A) કાંકરિયા તળાવ (B) સહજલિંગ તળાવ
(C) મલ્લાવ તળાવ (D) રાણકીવાવ

(૧૭) શ્રી હેમચંદ્રાચાર્યનો જન્મ ઈ.સ. ૧૦૮૮માં ધંધુકામાં કયા પરિવારમાં થયેલો ?

- (A) બ્રાહ્મણ પરિવાર (B) વૈષ્ણવ પરિવાર
(C) મોઢ વણિક પરિવાર (D) કાયસ્થ પરિવાર

(૧૮) શ્રી હેમચંદ્રાચાર્ય શિવની સ્તુતિ કરવા માટે કયા સ્તોત્રની રચના કરેલી ?

- (A) શિવ સહજનામ (B) મહામૃત્યુંજય
(C) શિવ મહિમન્ (D) વીતરાગ સ્તોત્ર

(૧૯) દેવલદેવી-વ-પ્રીજાન નામનું પ્રેમકાવ્ય કયા કવિએ લખેલું ?

- (A) ઝવેરચંદ મેઘાણી (B) કનૈયાલાલ મુનશી
(C) અમીર ખુસરો (D) કવિ બિલ્હણ

(૨૦) કવિ પદ્મનાથ કયા ગ્રંથમાં મંત્રી માધવ અને કર્ણદેવને હિન્દુ રાજ્યના પતન માટે જવાબદાર ગણાવેલ છે ?

- (A) સિદ્ધહેમ ગ્રંથ (B) ગ્રંથ સાહેબ
(C) કાન્હડે પ્રબંધ (D) કર્ણસુંદરી

વિભાગ - II

- ૧ સોલંકી રાજ્યની સ્થાપનામાં મૂળરાજ સોલંકીનું પ્રદાન જણાવો. ૧૦

અથવા

- ૧ સોલંકી શાસક સિદ્ધરાજ જયસિંહના બિરુદો વર્ણવી, ગુજરાતના સાંસ્કૃતિક ઇતિહાસમાં તેનું પ્રદાન મૂલવો.

- ૨ સોલંકીકાલીન સમાજજીવન વિશે નોંધ લખો. ૧૦

અથવા

- ૨ કર્ણદેવ વાઘેલા વિશે નોંધ લખી, ગુજરાતમાં હિંદુરાજ્ય સત્તાના પતનનો વિગતે ખ્યાલ આપો.

- ૩ (અ) ટૂંક નોંધ લખો : કોઈ પણ એક ૮

(૧) સોલંકીશાસક ભીમદેવ -૧લો.

(૨) સોમનાથ.

- (બ) ટૂંક નોંધ લખો : કોઈ પણ એક ૮

(૧) પાટણની વાવ અને સહસ્રલિંગ સરોવર.

(૨) વસ્તુપાલ - તેજપાલ.

- ૪ ટૂંકા ઉત્તર લખો : કોઈ પણ બે ૧૪

(૧) વનરાજ ચાવડાની રાજકીય અને સાંસ્કૃતિક સિદ્ધિઓ વર્ણવો.

(૨) સોલંકીકાલીન ધાર્મિક પરિસ્થિતિ વિશે નોંધ લખો.

(૩) ગુજરાતના સંસ્કાર જીવનમાં રાજમાતા મીનળદેવીનું પ્રદાન.

(૪) ગુજરાત પર મહમદ ગઝનવીનું આક્રમણ ટૂંકમાં લખો.

ENGLISH VERSION

Instruction : Figures to the right indicate marks.

SECTION - I

1 MCQ :

20

- (1) Who forecasted that Vanraj will be the great worshipper of the Jain religion ?
(A) Devchandra Suri (B) Hemchandrasuri
(C) Shilgunshuri (D) Rajchandrasuri
- (2) How many kings emerged from the Chanda Dynasty according to the literary references ?
(A) Seven (B) Nine
(C) Three (D) Five
- (3) Mulraj the 1st of the Solanki dynasty established his powers in which year ?
(A) 1942 AD (B) 942 AD
(C) 1442 AD (D) 922 AD
- (4) From which Mandal did Mulraj start his career ?
(A) Lat Mandal (B) Okha Mandal
(C) Chaula Mandal (D) Saraswat Mandal
- (5) Vanraj is said to be whose son according to the treatise 'Dharmaranya Mahatmya' ?
(A) Rajmata Minaldeve (B) Rani Udaymati
(C) Dasi Rajani (D) Taramati

- (6) Vanraj Chavda ruled for how many years ?
(A) 10 (B) 15
(C) 60 (D) 50
- (7) Muhammad Gajni was the ruler of which city ?
(A) Girinagar (B) Junagadh
(C) Gazanano (D) Fatehpur
- (8) For how many times did Muhammad Gajni attacked India from 1000 to 1027 ?
(A) 25 times (B) 12 times
(C) 10 times (D) 17 times
- (9) For how many years did Bhimdev rule ?
(A) 45 (B) 15
(C) 35 (D) 43
- (10) Which of the following skit was written by the poet Bilhane of Kashmir ?
(A) Karnsundari (B) Karnparajay
(C) Karn Mohraj (D) Karn Sagar
- (11) To whom did Jaysingh defeat by adopting the title of Barbarak Jishnu ?
(A) Babariya (B) Sagariya
(C) Bharvad (D) Rabari
- (12) Which lake in Patan did Siddhraj Jaysingh build ?
(A) Nal lake (B) Kankariya lake
(C) Sardar lake (D) Sahastraling lake
- (13) By which title Kumarpal is known in his scriptures ?
(A) Umapati Prasad
(B) Meru Prasad
(C) Umapati Varalbdh Prasad
(D) Umashankar Prasad

- (14) Which tax was abolished by Kumarpal ?
- (A) Anath Putrika Dhan (B) Anath Sampati
(C) Aputrika Dhan (D) Illegal wealth
- (15) Who established the Karnavati City ?
- (A) Siddharaj (B) Kumarpal
(C) Bhimdev (D) Karnadev
- (16) Which was the birth place lake of the proverb "want to see justice, see Mallav lake" ?
- (A) Kankariya lake (B) Sahastraling lake
(C) Mallav lake (D) Ranki Vav
- (17) In which family was Shri Hemchandracharya born in 1088 in Dhandhuka ?
- (A) Brahmin Family (B) Vaishnav Family
(C) Modh Vanik Family (D) Kayasth Family
- (18) Which Stotra did Shri Hemchandracharya created to worship lord Shiva ?
- (A) Shiv Sahastranam (B) Mahamrityunjaya
(C) Shivmahiman (D) Vitaraga Strotram
- (19) Who wrote the love poem 'Deval devi - v- Khrij Khan' ?
- (A) Zaverchand Meghani (B) Kanaiyalal Munshi
(C) Aamir Khushro (D) Kavi Bilhan
- (20) In which treatise does the poet Padmanth held Courtier Madhav and Karnadev responsible for the fall of the Hindu dynasty ?
- (A) Siddhahem treatise (B) Granth saheb
(C) Kanhde Prabandh (D) Karnasundari

SECTION - II

- 1 Evaluate the contribution of Mulraj Solanki in the establishment of Solanki dynasty. 10

OR

- 1 Narrate the importance of titles of Siddhraj Jaysinha and evaluate his contribution to the cultural history of Gujarat.

- 2 Write a note on the social life of Solanki period. 10

OR

- 2 Write detailed note on Karnadev Vaghela and give an idea of Fall of Hindu dynasty in Gujarat.

- 3 (a) Write short note : any one. 8

(1) Solanki King Bhimdev 1st.

(2) Somnath.

- (b) Write short note : any one. 8

(1) Vav of Patan and Sahastraling lake.

(2) Vastupal - Tejpal.

- 4 Write short answers : any two. 14

(1) Narrate the political and cultural achievements of Vanraj Chavda.

(2) Write a note on the religious conditions of Gujarat during the Solanki period.

(3) Contribution of Minaldevi in culture of Gujarat.

(4) Invasion of Mahmood Gaznavi in Gujarat.